

60 LET

AMNESTY
INTERNATIONAL

POČÁTEK HNUTÍ AMNESTY INTERNATIONAL

1961

Britský právník Peter Benenson zahájil celosvětovou dopisovou kampaň za propuštění několika nespravedlivě vězněných lidí. V novinách The Observer uveřejnil článek nazvaný „Zapomenutí vězni“. Tento článek byl pak uveřejněn i v dalších denících po celém světě a vyvolal velký mezinárodní ohlas.

Ve stejném roce se uskutečnilo se první mezinárodní setkání s delegáty z Belgie, Velké Británie, Francie, Německa, Irska, Švýcarska i USA a rozhodlo se o založení „permanentního mezinárodního hnutí na obranu svobody názoru a vyznání“.

PRVNÍ MEZINÁRODNÍ KAMPAŇ PROTI MUČENÍ

1972

První celosvětová kampaň Amnesty za zrušení mučení byla zahájena 10. prosince 1972 u příležitosti Mezinárodního dne lidských práv s cílem zastavit mučení – stejně jako například otroctví. Amnesty vyzvala Valné shromáždění OSN, aby okamžitě zakázalo mučení vězňů na celém světě. Tato petice s více než milionem podpisů vedla k tomu, že Valné shromáždění přijalo rezoluci vyjadřující vážné znepokojení nad mučením a v roce 1973 se uskutečnila mezinárodní konference v Paříži, kde byla přijata řada doporučení a opatření.

NOBELOVA CENA MÍRU

1977

Amnesty International byla udělena Nobelova cena míru za „činy, které mají přispět k zajištění svobody, spravedlnosti, a tím i míru po celém světě“.

SCHVÁLENÍ ÚMLUVY PROTI MUČENÍ

1984

V roce 1984, na základě kampaně Amnesty International, přijalo Valné shromáždění OSN Úmluvu proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. To znamená, že státy musí podle mezinárodního práva přijmout účinná opatření k zabránění mučení uvnitř svých hranic a také se jim zakazuje posílat lidi do jakékoliv země, kde je důvod se domnívat, že by tam byli mučeni.

1962

PRVNÍ DVĚ VÝZKUMNÉ MISE DO GHANY A ČESKOSLOVENSKA

Zajímavostí je, že jedním z prvních šestic „Zapomenutých vězňů“ z článku Petera Benensona byl i pražský arcibiskup Josef Beran, v té době pronásledován totalitním režimem v Československu a držen již dvanáctým rokem v přísné internaci. Sean MacBride z pověření Amnesty v únoru 1962 navštívil Prahu, aby zjistil podrobnosti o případu arcibiskupa Berana a několika dalších vězňů. Setkal se se zástupcem ministra zahraničí, kontakt přímo s arcibiskupem Beranem mu však nedovolili. Vládnoucí moc argumentovala tím, že arcibiskup je „zaneprázdněn psaním a návštěva by ho vyrušovala“. Po svém propuštění v roce 1967, již jako kardinál, sloužil Josef Beran u příležitosti Dne lidských práv v Londýně mši za Amnesty International, kde symbolicky zapálil svíčku za další nespravedlivě vězněné.

1976

PROCES SE ČLENY SKUPINY THE PLASTIC PEOPLE OF THE UNIVERSE

Rakouský právník Henry Goldmann se z pověření Amnesty pokusil zúčastnit procesu se členy skupiny The Plastic People of the Universe.

Přímá účast mu byla znemožněna, údajně pro „nedostatek místa v soudní síni“. Mohl alespoň hovořit s příbuznými pronásledovaných a celou řadou osobností disentu.

Po celou dobu byl sledován StB.

1979

AMNESTY SE SNAŽÍ ZÚČASTNIT PROCESU SE ČLENY VONS

V průběhu procesu se členy VONS (Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných) Petrem Uhlem, Václavem Havlem, Václavem Bendou, Ottou Bednářovou, Jiřím Dienstbierem a Danou Němcovou se zástupce Amnesty Henry Goldmann opět marně snažil o přístup do soudní síně. Přesto na základě rozhovorů, které Goldmann vedl na chodbách soudní budovy s rodinnými příslušníky souzených a dalšími lidmi, rozhodla Amnesty, že proces nebyl spravedlivý a uznala obžalované disidenty a disidentky za „vězně svědomí“.

1986

KONCERTY A CONSPIRACY OF HOPE

V červnu 1986 se v USA konalo jménem Amnesty šest benefičních koncertů. Účelem turné nebylo získat prostředky, ale spíše zvýšit povědomí o lidských právech a práci Amnesty u příležitosti jejího 25. výročí. U2, Sting a Bryan Adams patřili mezi hlavní hvězdy koncertů. Vystoupili ale také Peter Gabriel, Lou Reed, Joan Baez nebo The Neville Brothers. Na posledních třech koncertech společně hrála i skupina The Police.

Účinkující během turné mluvili s veřejností o lidských právech a lidské důstojnosti, ať už na tiskových konferencích a souvisejících akcích nebo prostřednictvím hudby na samotných koncertech. Byly to první ze série koncertů, které jsou dodnes známé jako Human Rights Concerts.

60 LET

AMNESTY
INTERNATIONAL

VZNIK ČESKÉ POBOČKY AMNESTY INTERNATIONAL

1991

Po sametové revoluci a pádu totalitního režimu, zahraniční dobrovolníci, členové a sympatizanti hnutí již nemuseli pracovat ve prospěch případů bezpráví v Československu. V tuzemsku, zejména u lidí, kterým Amnesty před rokem 1989 pomohla, začala vznikat snaha určitým způsobem pomoc oplatit – a pro změnu pomáhat jinde ve světě.

První setkání zájemců o činnost Amnesty International se odehrálo již 18. 5. 1990 v hotelu Savarin v Praze. Účastnili se ho zahraničních zástupci Amnesty, disidenti, bývalí političtí vězni a další sympatizanti.

První oficiální valná hromada se uskutečnila na univerzitě v Brně v říjnu 1991. Tím bylo založeno i oficiální sdružení Amnesty International v ČSFR.

O rok později, 12. 10. 1992 byla zřízena i kancelář, která sídlila v Palackého ulici č. 9. Setkávali se tam dobrovolníci, aktivisté i disidenti, kteří pomáhali s činností Amnesty nebo informovali členy o situaci ve státech, ze kterých pocházela kde byla lidská práva trvale porušována.

ZALOŽENÍ MEZINÁRODNÍHO TRESTNÍHO SOUDU

1998

V roce 1998 byl přijat Římský statut mezinárodního trestního soudu, za jehož vznik Amnesty International vedla dlouholetou kampaň. Jeho založení znamená, že diktátoři a vojenští vůdci zodpovědní za zločin genocidy, zločiny proti lidskosti, válečné zločiny a za zločin agrese mohou být postaveni před soud.

AMNESTY A PÍSNĚ JOHNA LENNONA

2007

Amnesty International odstartovala kampaň Make some noise založenou na písních Johna Lennona. Práva ke všem písním bývalého člena The Beatles darovala Amnesty Yoko Ono. Jedním z úspěchů kampaně bylo vydání alba Instant Karma: The Amnesty International Campaign to Save Darfur, na kterém se podíleli U2, R.E.M., Lenny Kravitz, Avril Lavigne, Green Day nebo Black Eyed Peas.

SLAVÍME VÝROČÍ VZNIKU AMNESTY INTERNATIONAL

2021

Slavíme 60 let od vzniku hnutí Amnesty a 30 let od založení pobočky Amnesty v ČR!

Bez vás, našich dobrovolníků a dobrovolnic, členů a členek, podporovatelů a podporovatelek, bychom toto všechno nikdy nemohli zvládnout. Děkujeme, že tu jste a společně s námi pomáháte chránit základní práva lidí, bránit politické vězně a opatrovat svobodu po celém světě.

Naši dlouhodobou vizí je svět, ve kterém k porušování lidských práv už nedochází. Pomozte nám, prosím, abychom příští narozeniny mohli slavit tím, že naše práce již nebude potřebná.

1993

DEMONSTRACE NA KONFERENCI OSN O LIDSKÝCH PRÁVECH VE VÍDNI

Mezinárodní konference o lidských právech ve Vídni se konala ve dnech 14. až 25. června 1993 a šlo o první konferenci o lidských právech, která se konala od konce studené války. Zúčastnili se jí zástupci 171 národů a 800 nevládních organizací.

Amnesty vyhotovila miliony pohledů ve tvaru šestiúhelníku s tvářemi lidí z celého světa a vyzvala veřejnost, aby pohledy podepsali a zaslali je Amnesty. Poté z navrácených pohledů vytvořila největší patchwork na světě na Stephanplatze ve Vídni.

Během konference se konala řada dalších protestů, kdy aktivisté Amnesty upozorňovali na porušování lidských práv v různých zemích.

2003

VÁCLAV HAVEL ZÍSKÁVÁ OCENĚNÍ VELVYSLANEC SVĚDOMÍ

Cena Ambassador of Conscience (Velvyslanec svědomí) oceňuje významné jednotlivce a skupiny, kteří se významně zasadili o rozvoj lidských práv tím, že jednali podle svého svědomí, čelili nespravedlnosti a využili svůj talent k inspirování ostatních. Mezi její obdivuhodné držitele patří zanícení aktivisté, hudebníci, umělci a osobnosti veřejného života, kteří inspirovali miliony lidí po celém světě, aby se přidali k obraně svobody a lidských práv.

Jako první tuto cenu v roce 2003 převzal Václav Havel. Plaketu, kterou získal, daroval české pobočce Amnesty. Mezi oceněné v dalších letech patřil například Nelson Mandela, Joan Baze, Colin Kaepernick nebo Greta Thunberg.

2013

PŘIJETÍ SMLOUVY O OBCHODU SE ZBRANĚMI

V dubnu 2013 slavila Amnesty jeden ze svých největších úspěchů za poslední desetiletí. Na zasedání Valného shromáždění OSN byla přijata Smlouva o obchodu se zbraněmi, jejímž cílem je zastavit nezodpovědné přesuny zbraní, které vedou ke smrti milionů lidí a způsobují konflikty a rozsáhlé porušování lidských práv.

Další milníky najdete na webu www.amnesty.cz/historie